

Een onderzoek in Servië

Vakgarage voor alle merken
www.Piethas.nl

Verkoop en Onderhoud
tegen scherpe prijzen

Piet Has Automobielen
Lageweg 25 1628 JS Hoorn
Telefoon: 0229-215416
Email: info@piethas.nl

Het oudste aandeel ter wereld,
uit 1606, ontdekt in 2010.

| Westfries Archief

Regionaal Historisch Centrum voor West-Friesland

Als u op zoek bent naar uw voorvader, een bouwtekening van uw huis, een oude foto of een boek over de historie van de streek kunt u terecht in het Westfries Archief. In ons gebouw bewaren wij meer dan zes kilometer archiefstukken, kranten, kaarten, prenten en foto's betreffende de geschiedenis van West-Friesland.

U bent van harte welkom.

| Openingstijden
www.westfriesarchief.nl

Blauwe Berg 5c | 1625 NT Hoorn | Bezoekadres
Postbus 603 | 1620 AR Hoorn | Postadres
0229-282500 | Telefoon
info@westfriesarchief.nl | E-mail
www.westfriesarchief.nl | Internet

Druk: Indrukmakers, Hoorn

Tijdschrift
voor de afdeling
Noord-Holland Noord
van de Nederlandse
Genealogische
Vereniging

Koggenland

aflevering 2024/2
juni 2024
jaargang 39

NGV, het kennis- en informatiecentrum voor Familiekunde, Genetica en Heraldiek

Inhoud

In dit nummer.....	36
Voorwoord.....	37
Afdelingsagenda juli 2023 t/m juni 2024.....	38
Misschien zit hier iets voor u bij.....	39
Voorjaarsledenvergadering 18 april 2024.....	40
Ben Leek.....	42
Waar komen de Hoekstra's in 'de Streek' vandaan?.....	43
Immigranten van toen.....	48
Genealogische Vraagbaak.....	49
Klaas Kruk.....	49
Archiefonderzoek in Pirot (Servië).....	50
Aan dit nummer werkten mee.....	63
In het volgend nummer:.....	63
Mutaties in het ledenbestand.....	63

<https://www.ngv.nl/>

<https://www.ngv-afdelingen.nl/nhn/>

Redactie-adres
Ben H.T.J. Leek
Koperslager 41
1625 AK Hoorn

ISSN-nr. 0927-8443

In dit nummer

Gelukkig heeft de redactie ook deze keer weer verslagen van genealogisch onderzoek ontvangen, want deze kopij vormt het bestaansrecht van ons afdelingsblad. Datzelfde geldt ook voor de verslagen van ledenbijeenkomsten en bestuursmededelingen.

Joke Ignjatovic laat zien welke problemen zij en haar man tegenkwamen bij hun onderzoek in Servië, ondanks de 'voorsprong' die zij hadden door hun kennis van de taal en het kunnen raadplegen van familieleden. Ook het archiefwezen in Servië komt uitgebreid aan de orde.

Bart Vrouwe laat zien hoe leden van een familie Hoekstra uit Friesland (Wirdum) in West-Friesland terecht zijn gekomen.

Mariëlle Hageman (RAA) bracht ons tijdens de lezingavond in maart op de hoogte van de vorderingen bij het project 'Immigranten van toen'. De situatie in Hoorn zal waarschijnlijk weinig verschillen van die in Alkmaar e.o.

Het verslag van de voorjaarsledenvergadering in april bevat naast het afscheid van Dick Waalboer als voorzitter van onze afdeling ook een weergave van twee tien-minutenpraatjes. Daarin werd door zowel Dick Waalboer als Klaas Bant benadrukt dat de ware genealoog niet alleen altijd eerst bij familieleden op zoek gaat naar gegevens, maar er daarna ook meteen mee aan de slag gaat, want 'je hebt meer informatie dan je denkt', zoals de ondertitel van beide bijdragen luidde.

Voorwoord

Beste leden van de afdeling NHN,

Waar u voorheen een aflevering van Koggenland begon te lezen met een bericht van de voorzitter moet u het voorlopig doen met een verhaaltje namens het bestuur. Zoals u verderop in dit nummer zult gaan lezen (en wat u sinds het verschijnen van het vorige nummer eigenlijk ook al wist), heeft onze voorzitter Dick Waalboer tijdens de voorjaarsledenvergadering zijn taak als bestuursvoorzitter neergelegd. Een aantal andere bestuursstaken zal hij voorlopig nog wel op zich blijven nemen, maar ook daar zal op afzienbare termijn een einde aan komen. Aangezien geen van de leden zich tot nu toe heeft aangemeld voor deze functie of gevraagd heeft mee te mogen lopen met het bestuur om te ervaren wat het zou betekenen om zelf voorzitter te worden, zit het huidige bestuur met een groot probleem. Bovendien gaat een van de overige bestuursleden op korte termijn verhuizen naar de andere kant van Nederland. U mag niet van ons, de rest van het bestuur, verwachten dat wij uitzien naar uitbreiding van ons takenpakket, sterker nog, wij vinden dat wij meer dan genoeg werk verzetten voor onze afdeling NHN. Wij willen ervoor waken dat onze hobby een te zware belasting wordt.

De laatste jaren zijn er veel initiatieven ontplooid om nieuwe leden te winnen door onze zichtbaarheid en bekendheid te vergroten. Dat is aardig gelukt en het zou een mooi afscheidscadeau zijn voor Dick als we verder kunnen gaan op de ingeslagen weg. Daar hebben wij u voor nodig. Zonder een nieuwe bestuursvoorzitter en nieuwe bestuursleden komt onze afdeling tot stilstand. Dat willen wij toch niet?

*Namens het bestuur
Ben Leek*

Afdelingsagenda juli 2023 t/m juni 2024

Hieronder vindt u de voorgenomen activiteiten, voor zover al bekend. De bijeenkomsten voor leden en belangstellenden vinden plaats in het Westfries Archief, Blauwe Berg 5c, Hoorn. Zie voor de route: www.westfriesarchief.nl/contact/route.

Als u een suggestie hebt voor een onderwerp dat aandacht verdient in een bestuursvergadering, dan kunt u dat via de mail aan onze secretaris laten weten. Haar mailadres is: secretaris-nhn@ngv.nl

U wordt via de nieuwsbrieven op de hoogte gehouden van de bijzonderheden van de activiteiten. Deze zijn ook te vinden op de afdelingswebsite <https://www.ngv-afdelingen.nl/nhn/agenda/>

Tijdens de voorouderspreekuren en voorafgaand aan de ledenvergaderingen en de lezingen is de afdelingsbibliotheek geopend.

Datum	Tijd	Activiteit
19 juni	14.00-16.00 uur	Bestuur NHN
11 september	14.00-16.00 uur	Bestuur NHN
13 september	14.00-16.00 uur	Voorouderspreekuur
27 september	volgt nog	Excursie naar CBG en Nationaal Archief in Den Haag
4, 11, 18, 25 oktober	10.00-12.15 uur	Cursus Stamboomonderzoek voor beginners
16 oktober	14.00-16.00 uur	Bestuur NHN
18 oktober	13.30-16.30 uur	Interactieve ledenmiddag
1 en 8 november	10.00-12.15 uur	Cursus Stamboomonderzoek voor beginners
8 november	14.00-16.00 uur	Voorouderspreekuur
13 november	14.00-16.00 uur	Bestuur NHN
15,22 en 29	10.00-12.15 uur	Cursus Stamboomonderzoek voor beginners
21 november	19.00-19.30 uur	Najaarsledenvergadering NHN
21 november	19.30-21.15 uur	Lezingavond
6, 13 en 20 december	10:00-12:15 uur	Cursus Stamboomonderzoek voor beginners

Het bestuur heeft het voornemen om in het vierde kwartaal een introductiemiddag te organiseren voor nieuwe leden. De datum is nog niet vastgesteld.

Joke Ignjatovic

Misschien zit hier iets voor u bij

Korte signalementen van binnengekomen afdelingstijdschriften die u kunt inzien in onze afdelingsbibliotheek. De afgelopen maanden is er geen enkel afdelingstijdschrift meer binnengekomen in gedrukte vorm. Alle gedigitaliseerde afdelingstijdschriften kunt u raadplegen via de site van de NGV.

Via een ruilabonnement beschikken wij over:

Westfriese Families (tijdschrift van de stichting Westfriese Families) jg. 65, nr. 1, april 2024

1. (blz. 1-22) Deze aflevering begint met een (korte) levensbeschrijving en een stamreeks van Jan Vriend en zijn echtgenote Aaltje Kooiman. Jan was tussen 1900 en 1934 de postbode van Venhuizen. Jan Vriend, geboren Andijk 22-06-1869, overleden Hoorn 08-07-1956, ontleent zijn achternaam aan zijn vroegst bekende voorvader, Balthasar Freund, geboren 1585 in Schlüchtern (D). De betovergrootvader van Jan Vriend, Johann Nicolaas Freund, gaat eind 18e eeuw in Andijk wonen. De stamreeks van Aaltje Kooiman (geboren Wijdenes 09-03-1865, overleden Venhuizen 11-07-1936) gaat terug tot Claes Simonsz, die in Andijk op 12-01-1673 trouwt met Elbrigh Simons. Als hij een aantal jaren later een huis, een stuk grond en een vogelkooi koopt, ontleent hij kennelijk daaraan zijn naam, want hij wordt in 1696 begraven als Claes Cooyman.
2. (blz. 22-27) Een zoektocht naar mijn verste voorouders: Ank Poland weet met gebruikmaking van secundaire bronnen (vermelde achternamen in studies naar water- en veldnamen uit Noord- en Zuid- Scharwoude en Oudkarspel en incidenteel aanvullend onderzoek via internet) veel nieuwe gegevens te achterhalen bij gebrek aan DTB-gegevens. (familie Plaetman, vanaf midden 16e eeuw)
3. (blz. 27-33) Genealogie Koeleman. Jan Gerrit Groet laat zien dat deze familie Koeleman, afkomstig is uit Vestrup (Oldenburg) in Noord-Duitsland. Johan Bernard Kuhlmann, inlands kramer, trouwt in 1818 in Westwoud met Vrouwtje Brander. Hun kinderen heten Koulleman, hun kleinkinderen Koeleman. (artikel wordt vervolgd)
4. een register over 2023 en aanvullingen c.q. rectificaties op eerdere publicaties (2023-3, familie Meier).

Oud Hoorn (kwartaalblad Vereniging Oud Hoorn) jg. 46, nr. 2024.2

In deze aflevering weer een aantal ook voor genealogen mogelijk interessante artikelen:

1. Arnoud Lansdaal/Sjef Mak, Hoorn in de jaren zestig
2. Arnoud Lansdaal, over 500 jaar carillonklanken in Hoorn en de stadsorganist Jan Willem Swarthoff (1754-1834)
3. Fons Verbeek, over de opleiding van rooms-katholieke onderwijzers in de kweekschool, die op de plek stond waar nu de HEMA is gevestigd
4. Arnoud Lansdaal, Vroedvrouwen in vroeger eeuwen in Hoorn
5. John Buis, over Cornelius Vigius (1568-1602), ooit een beroemd arts, maar nu vergeten
6. Arnoud Lansdaal, over de voorouders van de Hoornse huisarts Klaas Zee

Uit het Koggehuis, jaarboek 2023 van de Historische Vereniging Suyder Cogge
In dit rijk van namen voorziene jaarboek zijn voor genealogen vooral de volgende bijdragen van belang:

Blz. 29-49 Nico Bregman, Van schuilkerk tot bakkerij, de bewoningsgeschiedenis van een stukje Hemmerbuurt van 1832 tot 1972 (met heel veel familienamen!)

Blz. 50-56 Willem Haanstra, Bolswarder oorlogsdrama voor eiland Pampus (familie Eijer)

Blz. 61-65 Menno Arbouw, Rondje om de kerk (wachtmeester Jan Hoek 1925-1849)

Blz. 66-76 Jacob Feller, Het verhaal van mijn grootouders (familie Feller)

Voorjaarsledenvergadering 18 april 2024

Dick Waalboer (vz) opent de vergadering om 19.30 uur met de constatering dat weinig leden (6 + 4 via een inlogcode) de moeite hebben genomen naar het WFA te komen, terwijl er toch een interessant programma wordt aangeboden na de pauze. Twee leden hebben zich afgemeld. Na deze mededelingen gaat hij over tot de behandeling van de vergaderpunten.

Zoals altijd kijken we daarbij eerst terug naar het afgelopen jaar: zowel het verslag van de vorige vergadering (16-11-2023) als het jaarverslag van de secretaris en het financieel overzicht van de penningmeester worden zonder op- of aanmerkingen aanvaard.

Vervolgens richten we de blik op het huidige jaar: het jaarplan 2024 wordt ook aanvaard, zodat het bestuur verder kan gaan op de al ingeslagen weg. De meeste bestuursleden gaan ook door in hun functie, omdat hun termijn er nog niet opzigt. Mevrouw Kind wijst er daarbij op dat het raadzaam is weer opeenvolgende termijnen aan te brengen in het schema van aftreden van de leden van het kernbestuur (voorzitter, secretaris, penningmeester) om de continuïteit te waarborgen en nieuwe bestuursleden in te werken.

Daarna legt onze voorzitter, zoals vorig jaar al aangekondigd, zijn taak neer. Omdat zich tot deze avond aan toe geen kandidaten hebben gemeld om deze functie over te nemen, zal het bestuur zich gaan beraden over hoe nu verder. Dick zal in ieder geval wel gewoon bestuurslid blijven en tevens deze avond verder voorzitten..

Ook voor de functie van afgevaardigde naar algemene ledenvergaderingen en het reguliere voorzittersoverleg van de NGV zoekt het bestuur nog kandidaten. Dick beklemtoont nog eens dat dit erg leuke en nuttige bijeenkomsten zijn voor wie zich wat meer wil gaan bezighouden met de dagelijkse gang van zaken binnen de NGV en voor wie daarbij ook allerlei gelijkgestemde mensen wil leren kennen.

Tenslotte is er ook nog aandacht voor ons afdelingstijdschrift en de lezingenavonden. Over Koggenland worden geen vragen gesteld, wat betekent dat de redactie op de ingeslagen weg voortgaat zolang er voldoende kopij blijft binnenkomen. Er zijn voorlopig twee ledenbijeenkomsten gepland: een werkmiddag op 18 oktober (over de precieze invulling wordt nog nagedacht) en een lezing over kadasteronderzoek op 24 november.

Ook aan een excursie wordt gewerkt: in september (de datum volgt nog) bieden wij een 'dagtocht' aan naar Den Haag, waarbij wij 's ochtends het CBG bezoeken en 's middags het Nationaal Archief.

Omdat niemand gebruik maakt van de rondvraag, sluit Dick de vergadering. Namens het bestuur spreekt Ben Leek hem daarna toe, bedankt hem voor zijn vele verdiensten als voorzitter en overhandigt hem een fles wijn en een boeket bloemen. De tekst van de toespraak leest u hieronder.

Beste Dick,

Na drie ter mijnen van vier jaar als voorzitter, na 12 jaar dus, vind jij het genoeg. Dat vinden wij, de verweesd achterblijvende bestuursleden, begrijpelijk, maar ook jammer. Als oudst-zittend bestuurslid herinner ik mij maar al te goed de redelijk uitzichtloze situatie waarin wij 12 jaar geleden zaten in de kerk in Berkhout. Steeds minder leden, slechte faciliteiten voor bestuurlijke activiteiten zoals het aanbieden van een afdelingsbibliotheek en dus ook steeds minder betrokkenheid van de leden: eigenlijk een beginnende algehele malaise.

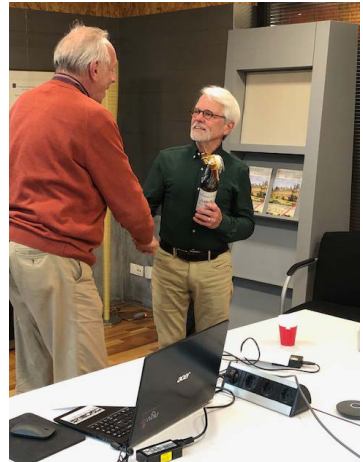
Jij nam destijds de handschoen op en zorgde voor een nieuw en verfrissend elan. Op drie vlakken heb jij mijns inziens grote invloed uitgeoefend op de gang van zaken.

Allereerst jouw connecties met het hoofdbestuur van de NGV: via jou hadden wij als afdeling direct toegang tot de burelen in Weesp en later Bunnik. Jouw activiteiten op het gebied van public relations kwamen mede de naamsbekendheid van de NGV in onze regio ten goede. Voor een structurele voortzetting van deze activiteiten zoeken wij overigens, dames en heren, nog steeds een bestuurslid.

Ten tweede: de verhuizing van Berkhout naar Hoorn. Jij bent erin geslaagd het Westfries Archief enthousiast te maken voor een nauwe samenwerking met onze afdeling. Ruimte voor onze afdelingsbibliotheek, ruimte voor lezingen, kastruimte voor onze spullen en vergaderruimte voor het bestuur vormen het tastbare resultaat van jouw inspanningen en hebben een prettig thuis opgeleverd voor bestuur en leden.

En ten derde, jouw tomeloze inzet om overal in onze regio en niet in het minst in deze zaal beginnersbijeenkomsten voor genealogen te organiseren aan de hand van een door jou zelf vervaardigde handleiding heeft ons ledental doen groeien en onze afdeling nog meer bekendheid gegeven.

Wij kunnen jou dus eigenlijk niet missen, maar wij troosten ons met de gedachte dat jij doorgaat met jouw andere activiteiten binnen het bestuur van de afdeling Noord-Holland Noord. Samen met jou heb ik een respectabel aantal afleveringen van ons afdelingsblad Koggenland samengesteld en ik hoop dat we daarmee nog een tijdje door kunnen gaan. Anderen zullen wellicht nog aandacht willen schenken aan een van jouw

Dick Waalboer (r) wordt bedankt door Ben Leek

andere bezigheden binnen ons bestuur, maar ik vind het zo wel genoeg. Bedankt voor al jouw inspanningen. Ter onderstreping van die waardering hebben wij een aardigheidje meegenomen, waar jij van kunt gaan genieten nu je het wat minder druk gaat krijgen, als ik mij daarin tenminste niet vergis!

Na een korte pauze gaat het programma verder met het al door Dick aangekondigde "interessante onderdeel". Onder de titel 'je hebt meer informatie dan je denkt, zodra je gebruikmaakt van wat je vroeger al verzameld had' kunnen de twee bijdragen worden samengevat die door Klaas Bant en Dick Waalboer als 10-minutenpraatjes werden gehouden. Beiden vertelden hoe zij vroeger, toen zij nog veel tijd en energie hadden, bij familieleden langsgingen om materiaal en illustraties te verzamelen voor een familiegeschiedenis. Door de drukte van een gezin en een arbeidzaam leven verdween veel van die informatie naar de achtergrond (de bekende zolder). Op het moment dat zij hun onderzoek weer serieus oppakten, bleken vele puzzelstukjes ineen te schuiven tot een veel coherenter beeld dan vroeger mogelijk was gedacht. Bij Klaas was dat zijn onderzoek naar de bedijking en de drooglegging van het Monnickmeer langs de Jaagweg tussen Monnickendam en Broek in Waterland, en het aandeel dat familieleden van zowel vaders- als moederskant daarin hebben gehad. Het familiewapen van moederskant bracht Dick naar de kerken van Zaltbommel en Oudshoorn, waar nog wapenschilden en glas-in-loodramen met afbeeldingen van de familie Van Meurs vallen te bewonderen. Een 'vergeten' boekje zette hem weer op het goede spoor.

De les van beide verhalen is niet alleen om op tijd bij familie op onderzoek uit te gaan naar gegevens die kunnen bijdragen aan het schrijven van een familiegeschiedenis, maar ook om door te pakken als je nieuwe informatie gekregen hebt. Een prettige bijkomstigheid is dat je vaak op onverwachte plekken komt, allerlei mensen ontmoet, steeds dieper in je familiegeschiedenis duikt en een steeds breder beeld opbouwt.

Ben Leek

Waar komen de Hoekstra's in 'de Streek' vandaan?

De stamreeks begint bij Jochum, geboren ca 1565 te Wirdum in Friesland, en bij Claes Jochum geboren ca 1590, eveneens in Wirdum. Gegevens over de voorouders zijn ontleend aan 'RK Hoekstra's van Noordend Friesland' uitgegeven in 2006 door G.J. Hoekstra uit Bolsward.

De stamvader van de Westfriesse tak is Klaas Sjoerds Hoekstra geb. 21-11-1825, kuiper te Abbega, (2e) huwelijk met Taetske Ypkes Ketelaar geb. 01-03-1831. Zij woonden in Workum en hadden 9 kinderen, waaronder Ypke, Reinier en Sjoerd, die 'uitgeweken' zijn naar Holland.

Onderzoek naar het leven van Ypke Hoekstra en zijn nakomelingen.

Ypke, roepnaam Iep, is geboren op 29-12-1862 te Workum, samen met zijn tweelingbroer, Johannes, die vroeg overleden is. Iep groeide op in Workum. Hij stond daar ingeschreven als voerman/transporteur. Hij kwam waarschijnlijk als seizoenarbeider naar Holland, zoals de Friezen 'ons gebied' toen nog noemden. Vaststaat dat hij op 30 jarige leeftijd intern was bij Cornelis de Haan in Westwoud van mei 1892 tot nov. 1893 (bron: Westfries archief-Hoorn).

Wellicht heeft hij daar zijn toekomstige vrouw, Elisabeth (Betje) Sijm, ontmoet waarmee hij op 30-04-1894 trouwde in Westwoud (bron: trouwakte nr.5 Westwoud). In de huwelijksakte staat dat Ypke op dat moment ingeschreven stond als ingezetene van Workum. Betje was weduwe en eerder getrouwd geweest met haar werkgever, Pieter Baas, weduwnaar met 3 kinderen uit Westwoud. Uit deze relatie kreeg Betje één zoon, Dirk Baas, geb. 25-10-1891.

Elisabeth (Betje) Sijm is geboren, 28-06-1867 te Grootebroek en aldaar overleden op 04-02-1938. Zij was het 2e kind (van 5) van Dirk Sijm en Antje Meilink uit Grootebroek. Betje werkte tussen 1885 en 1890 als dienstbode bij de fam. Baas-Mes in Westwoud. Pieter Baas was bulloper (zie stamboomboek fam. Sijm) en woonde in de 'Ouwedik'. Het echtpaar Baas had 6 kinderen, geboren tussen 1877 en 1888 (waarvan 3 overleden vóór 1889)

In 1888 overleed de vrouw van Pieter Baas en bleef hij met 3 jonge kinderen achter. Jan was 11 jaar, Philippus 10 jaar, en Johannes 6 jaar. Betje is, volgens het bevolkingsregister van Grootebroek, F231, vertrokken naar Westwoud op 11-02-1889, dus ná het overlijden van Pieter's vrouw, Geertje Mes. Onduidelijk is of Betje al eerder bij de fam.

Baas werkte, maar dan niet voor dag- en nacht.

Waarschijnlijk heeft Betje de moederlijke taak op 21 jarige leeftijd overgenomen, want in 1890 trouwde zij met haar werkgever, Pieter Baas, die 15 jaar ouder was dan zichzelf. Zij kregen samen één kind (Dirk) in 1891. Pieter Baas overleed al in 1892, toen Dirkje nog maar 1 jaar oud was.

Kort na hun huwelijk in 1894 zijn zij vertrokken naar Workum. De stiefkinderen van Betje waren in loondienst, of elders thuisgehaald. Volgens het gemeentearchief van Workum woonden Iep en Betje daar 'op hun eigen' en kregen daar één zoon, Klaas, geboren 06-02-1895.

Kort na de geboorte van Klaas vertrok het gezin, inclusief Dirkje Baas, één van de stiefkinderen, naar Grootebroek, wellicht door heimwee of vanwege de werkgelegenheid. Zij werden ingeschreven in het bevolkingsregister op 20 mei 1895 en kwamen te wonen op nr. 35 Dorpsstraat/Streekweg, later P.J. Jongstraat 4 genoemd. Iep stond toen te boek als voerman en later als koopman.

Iep werkte aanvankelijk als veldarbeider in Grootebroek of Lutjebroek en daarna handelde hij in boter en kaas en bracht deze rond naar de klanten met een bakfiets.

In Grootebroek kregen zij nog 4 kinderen, waarvan er slechts 1 levensvatbaar was. De kinderen zijn:

Petrus geb.22-04-1896, overleden 20-05-1896

Anna, geb.10-03-1899, overleden 14-08-1899

Antje, geb. 30-09-1901, overleden 18-09-1989

Levenloos geboren dochter, oktober 1906.

Rond 1900 woonden zij in een winkelpand aan de Streekweg/hoek Spruitstraat, kadastraal bekend sectie B, nr.2549,1are en 30 ca. gekocht in 1902, verkocht in 1912. (bron: WF. Archief) Daarna was hij eigenaar van meerdere huizen.

Uit het bevolkingsregister blijkt dat stiefzoon, Dirk Baas, op ongeveer 9 jarige leeftijd, "uit huis geplaatst" is naar zijn grootmoeder, de weduwe Antje Meilink, echtgenoot

van de overleden Dirk Sijm. Antje Meilink overleed in 1915.

Antje, moeder Betje en Klaas, vader Ypke en opa Klaas Sjoerds Hoekstra voor het winkelpand in Lutjeborek circa 1905

In 1902 kwam Iep in dienst bij de Veilingvereniging 'De Tuinbouw' in Grootebroek. Hij moest in weer en wind langs de walkant nummertjes (blikjes) afgeven aan de vaarders, in volgorde van aankomst, om bij de afslager te komen. De schuitenvaarders waren er dikwijls op uit om de blikjesgever het water in te trekken tot algemene hilariteit van de tuinders.

Een verhaal in de jubileumuitgave 'De veilingvereniging De Tuinbouw 1892-1952' door P. Noordeloos laat zien hoe en en ander er in de praktijk aan toe ging:

Voor een vlot verloop van de veiling is het nodig dat de aanvoerders op tijd aan de markt zijn en dat ieder op zijn beurt als afslager passeert. Om dit laatste ordelijk te doen geschieden, moet iedere aanvoerder zich tijdig voorzien van een nummer. Zo eenvoudig als het maar zijn kan. Een kind kan die nummers wel afgeven. Er werd dan ook aanvankelijk een knaap voor genomen. Het bestuur had echter geen juiste kijk op de gang van zaken gehad. Immers, er waren en zijn nog altijd laatkomers en er waren en zijn nog altijd aanvoerders die zaten te berekenen wanneer men het best door de markt kan gaan en of de boete voor het te laat komen opweegt tegen de verwachte prijsstijging. Er waren er ook altijd die niet tijdig bij de afgever van de nummers konden komen; dit is thans afdoende verbeterd dankzij het plankier van een honderd meter. Er waren er altijd die eropuit waren om de jongen aan de stok, waarmee hij de nummers toestak, van de wal in de sloot te trekken. Het was vooral in het najaar een hondenbaan. De jongen stond met zijn bak met blikjes in de wal zonder enige beschutting. In 1896 vond het bestuur het toch maar beter een wat groter persoon aan te stellen. In 1902 nam Y. Hoekstra, roepnaam Iep, de plaats in op de walkant in zon en regen. Een enkele keer wisten de tuinders ook hem nog wel uit zijn evenwicht te trekken, zodat hij voorover de sloot in schoot tot algemene hilariteit van de voorbijtrekkende vloot. Tenslotte kon dit toch niet langer. Nadat in 1900 een verzoek om een wachthuisje was afgewezen, werd er in 1907 een huisje neergezet op de zuidwesthoek van de spoorberm, bij de spoorbrug tegenover de Streekbrug van schipper De Wit.

Het gezin verhuisde rond 1925/1930, naar de nieuwbouwwijk Van Kleefstraat.

Op de foto het gezin voor hun huis in de Van Kleefstraat, later omgedoopt tot Pastoor Gielstraat, nr.20, met Iep op de bakfiets voor zijn handel in zuivelwaren, en Betje naast hem, hun kleinzoon Ignas Hoekstra bovenop de bakfiets.

Iep en Betje hebben daar samen gewoond tot het overlijden van Betje in 1938. Wellicht heeft Iep daar nog een tijdje alléén gewoond totdat hij naar het Oudemannenhuis St. Nicolaas ging en daar, op 80 jarige leeftijd, in 1943 overleed. Iep was volgens zijn kleinzoon Jan Kunst een straffe sigarenroker en een mopperkont. Op 'n keer had hij zijn sigarenpeuk weggegooid, precies op het hooi dat Jan te drogen had gelegd voor zijn konijnen. Ternauwernood werd de

schuur gered, maar het hooi was verbrand.

Betje had een huidaandoening in haar gezicht, Lupus genaamd, waardoor zij een afstandelijk aanzien had. Zij overleed in 1938 op 70 jarige leeftijd.

De kinderen Hoekstra

Zoon Klaas was een levensgenieter. Als hij met een feestje een borreltje op had, kon hij de boel wel vermaken. Klaas begon, met hulp van het armbestuur, met een kettenwagen een transportbedrijf. Hij trouwde in 1925 met Jacoba Schouten.

Achter: v.l.n.r. Alie, Lies, Ignace, Toon, Jan, moeder Coba en vader Klaas.

Vóór: v.l.n.r. Kobus, Klaas en Theo (circa 1942)

Zoon Theo had een lichamelijke handicap en overleed op 12 jarige leeftijd in 1947.

Zoon Klaas overleed door een noodlottig ongeval op 24 jarige leeftijd in 1962.

Vader Klaas was joviaal, maar niet erg zakelijk, zijn vrouw daarentegen zorgde dat de rekeningen bezorgd én geïnd werden. Al gauw kwamen hun zonen in het bedrijf en werd er rond 1948 een nieuwe Ford-vrachtwagen aangeschaft, die in de plaats kwam van paard en wagen.

Zoon Toon deed het kantoorwerk en de broers verzorgden het transport. Naderhand werd het bedrijf verplaatst naar de industrieweg en gingen de drie oudste zonen met hun gezinnen daar ook wonen.

Allengs groeide het bedrijf tot een internationaal transportbedrijf. Later namen de kinderen van de broers het stokje over. Door tegenvallende bedrijfsresultaten en verschillen van inzicht is de firma Hoekstra opgehouden te bestaan. Dochter Antje (roepnaam Anne) werd geboren in Grootebroek op 30-09-1901. Zij trouwde met Stephanus (Steven) Kunst uit Wervershoof op 29-05-1929 te Lutjebroek, gemeente Grootebroek. Steven was weduwnaar en getrouwd geweest met Richtje Bakker. Hij had één zoon uit deze relatie, Cornelis, geboren 03-02-1922 te Hoogkarspel. Omdat Richtje kort na de geboorte van Cor overleed is hij door de naaste familie Kunst opgevoed. Steven kreeg met Anne nóg 10 kinderen.

Zij gingen wonen in de Van Kleefstraat L.31, later Pastoor Gielenstraat, nr.20. (recht tegenover Ypke Hoekstra)

Na 1930 brak een moeilijke tijd aan, volop crisis en oorlogsdreiging. Het gezin Kunst-Hoekstra groeide tegen de verdrukking in en het huis werd te klein. In 1942 verhuisde het gezin naar L.166, later Rozenstraat 29 geheten. Daar werden de laatste twee dochters geboren. In 1953 overleed dochter Greetje door een noodlottig ongeval op 12 jarige leeftijd. Steven overleed in 1968. Korte tijd later is Anne in het bejaardenhuis 'Het Hiemert' gaan wonen totdat zij in 1989 overleed.

Bart Vrouwe

Immigranten van toen

Lezing 21 maart 2024 door Mariëlle Hageman

Mariëlle Hageman, medewerker bij het Regionaal archief in Alkmaar, vertelde ons over het project 'immigranten van toen', een onderzoek naar de herkomst van immigranten (dat wil zeggen, mensen van buiten de grenzen van de Nederlandse gewesten) in de 17e en 18e eeuw in Alkmaar en omgeving.

Ongeveer 50 procent kwam uit de Duitse gebieden, om economische redenen (in de Nederlandse gebieden lag

het uurloon hoger en was sociale mobiliteit gemakkelijker), religieuze redenen (hier heerste godsdienstvrijheid), de uitzichtloze situatie na de 30-jarige oorlog in de eerste helft van de 17e eeuw of vanwege seizoensarbeid, indiensttreding bij VOC of WIC en dergelijke.

Ook vanuit het Oostzegebied en de Scandinavische landen (vooral handelsbelangen), Schotten en Engelsen (militairen), Frankrijk en de Zuidelijke Nederlanden (vervolgelingen van de protestanten) vestigden zich mensen in Alkmaar. Ook Joden vanaf het Iberisch schiereiland (Sefardische Joden) en Joden vanuit de Duitse gebieden (Askenazim) vonden hun weg naar Noord-Holland. Het koloniale verleden bracht eveneens nieuwe mensen naar Alkmaar. Al deze mensen lieten hun sporen achter in de archieven. Het lopende onderzoek daarnaar leidde al tot een bredere kijk op de Alkmaarse samenleving in de vroegmoderne tijd.

Als bronmateriaal worden met name de ondertrouwboeken, de lidmatenregisters en de oud-rechterlijke archieven gebruikt, omdat bij trouwen en/of verhuizen gewoonlijk de plaats van herkomst wordt vermeld. Voor verhalen en achtergrondinformatie komen verder, naast de oud-rechterlijke archieven, ook de kerkenraadsregisters en de notariële archieven van pas.

Op de website <https://www.immigrantenvantoen.nl> is veel informatie te vinden en zijn veel verhalen te lezen, die uit de onderzoeken naar voren zijn gekomen.

Voor wie zelf onderzoek wil gaan doen had mevrouw Hageman nog een paar tips: buitenlandse namen worden meestal vernederlandst, en met een 'indiaan' wordt iemand uit Azië aangeduid.

In het vervolg van dit project zullen de medewerkers zich meer gaan richten op de 19e en 20e eeuw, met name op de rol van de vrouwen binnen het werkgebied van het Regionaal archief, de geschiedenis van de lhbtqi-gemeenschap, en de aanwezigheid van Hindoestanen, Turken, Marokkanen en andere bevolkingsgroepen in Alkmaar en omgeving. Ook over hun ervaringen en leefwijze moeten archieven worden aange-

Mariëlle Hageman

legd, opdat ook voor latere generaties daar kennis over blijft bestaan. Een prima manier daarvoor is contact maken met die gemeenschappen, praten en de weerslag van gesprekken opslaan als 'oral history'.

Ben Leek

Genealogische Vraagbaak

Vorig jaar heeft het bestuur naar aanleiding van vragen van leden en opmerkingen tijdens een bijeenkomst met nieuwe leden de stap gezet naar de oprichting van een 'vraagbaak'. Als er vragen binnenkomen van (niet-)leden, die vast zijn gelopen bij hun onderzoek, spelen wij die vragen door naar Klaas Kruk. Hij stuurt daarna een aantal leden en de bestuursleden aan door die vragen bij hen 'uit te zetten'. Gedeelde expertise leidt dan hopelijk tot het weer vlottrekken van een onderzoek. Af en toe brengt de werkgroep verslag uit in Koggenland. Dat er tot nu toe nog weinig gebruik is gemaakt van deze nieuwe service zullen we maar wijten aan onwetendheid of gebrek aan naamsbekendheid. Hopelijk helpt dit verslag daarbij.

De werkgroep heeft tot nu toe 2 vragen gehad die uitgezet zijn aan de vraagbaak.

Op 20 maart 2024 stelde de heer Arjen Hoogerduijn een vraag over zijn voorouders. Joke en Emmy hebben 2 sites gevonden die wellicht kunnen helpen om verder te komen in zijn zoektocht. Dit heb ik hem inmiddels laten weten.

Op 30 maart 2024 stelde mevrouw Annette Dijkstra een vage vraag over haar familie en specifiek haar oma. Dit speelde in de tweede wereldoorlog, dus moeilijk te vinden lijkt me. Joke had ook al het idee dat het lastig zou worden. Ik heb hierover ook geen reactie van de overige leden gehad.

Klaas Kruk

Archiefonderzoek in Pirot (Servië)

Van tijd tot tijd vertelt mijn man Andrija mij over zijn jeugd in Servië en de mooie herinneringen aan zijn grootvader Dragutin en diens jongere broer Radisav ('de opa's'). Tijdens de vakantie in Servië vorig jaar hebben we eindelijk de tijd en de moed gevonden om op zoek te gaan naar de feiten achter zijn verhalen. Dat stond al geruime tijd op ons wensenlijstje, maar familieverplichtingen lieten geen tijd over en bovendien zag ik op tegen het raadplegen van aktes in oud-Slavisch of kerk-Slavisch. Wat dat betreft hadden we een meevaller en een tegenvaller. Om met de tegenvaller te beginnen: de DTB-registers gaan maar terug tot 1878, het jaar waarin de Ottomaanse overheersers zich terugtrokken uit de regio. De meevaller was dat we niet naar kerken hoefden om de registers in te zien, omdat deze inmiddels in het Historisch Archief in Pirot (AP) raadpleegbaar zijn. Ons verblijf in Servië richt zich vooral op familiebezoek en laat daardoor weinig tijd over voor familieonderzoek. Bovendien was het archief maar een paar uur per week open voor publiek, waardoor we niet het onderste uit de kan konden halen. Wel hebben we een paar bijzonderheden opgediept. Voor een duidelijk beeld van de omstandigheden waarin het leven van de opa's zich afspeelde heb ik een tijdlijn opgesteld, die begint enkele jaren voor het einde van de Ottomaanse overheersing van Servië, de tijd waarin de ouders en de grootouders van de opa's leefden.

Tijdlijn

1854	<i>geboorte Pena, moeder van Dragutin en Radisav</i>
1862, juli	start van de onderhandelingen voor de onafhankelijkheid van het vorstendom Servië; besluit dat de Ottomanen Servië verlaten
1877	Servisch-Ottomaanse oorlog
1878	het Congres van Berlijn erkent de onafhankelijkheid van het vorstendom Servië; de Ottomanen trekken zich terug
1882	<i>geboorte Dragutin</i>
1882	het Koninkrijk Servië wordt gesticht met de kroning van de heersende vorst Milan Obrenović
1885	Servisch-Bulgaarse oorlog met 2-daagse slag om Pirot, waarna een deel van de regio Pirot onder Bulgaars bestuur komt
1885	<i>geboorte Radisav</i>
1889	koning Milan doet afstand van de troon, zijn 13-jarige zoon Aleksandar volgt hem op, onder regentschap
1894	<i>overlijden moeder van Dragutin en Radisav</i>
????	<i>leertijd van Dragutin en Radisav in Vidin, Bulgarije</i>
1897-1898	vernietiging van de oogsten in de regio door insectenplagen en hagelbuien

1903	moord op koning Aleksandar en zijn vrouw, Petar Karadjordjević volgt hem op
1911	<i>geboorte Radivoje, 2^e van de 4 kinderen van Dragutin, enige zoon en vader van Andrija</i>
1912-1913	1 ^e Balkanoorlog, Servië tegen Ottomaanse Rijk. <i>Dragutin</i> wordt gemobiliseerd
1913	2 ^e Balkanoorlog, Servië tegen Bulgarije, Pirot komt weer onder Servisch bestuur
1914	moordaanslag op aartshertog Frans Ferdinand van Oostenrijk
1914-1918	WO I, 'Grote Oorlog'. <i>Dragutin</i> raakt gewond in de slag op de berg Cer tegen Oostenrijk-Hongarije, waarna <i>Radisav</i> gemobiliseerd wordt
1918	het Koninkrijk van Serviërs, Kroaten en Slovenen wordt uitgeroepen
1930	<i>huwelijk van Radivoje en Milica, de ouders van Andrija</i>
1941	start WO II in Servië
1941	<i>geboorte Andrija</i>
1944	einde oorlog in Servië, communisten aan de macht
1946	oprichting Federale Volksrepubliek Joegoslavië, afschaffing monarchie, officiële start communistische regering
1961	<i>overlijden Radisav</i>
1965	<i>Andrija vertrekt als gastarbeider naar Nederland n.a.v. wervingsacties</i>
1968	<i>overlijden Dragutin</i>

Herinneringen van en aan de opa's

De verhalen over Iga (Ignjat), de naamgever van de familie, zijn niet voorzien van data en jaartallen, maar ik heb geprobeerd ze in de tijd te plaatsen aan de hand van gegevens die wel bekend zijn, zoals het geboortjaar (1854) en het sterfjaar (1894) van Pena, de moeder van de opa's. Ervan uitgaande dat Dimitrije, haar man, van dezelfde leeftijd geweest is en dat vaststaat dat hij in Krupac geboren is, kunnen we stellen dat Iga, de vader van Dimitrije, vóór 1854 uit (het huidige) Bulgarije, uit het plaatsje Berende Izvor in de provincie Dragoman, vertrokken is om zich in Krupac, (het huidige) Servië, te vestigen. In die tijd werd er veelvuldig verhuisd in het Ottomaanse Rijk om te ontkomen aan wreedheden en onmogelijke belastingeisen, of om te vluchten voor ernstige ziekten, zoals de pestepidemie rondom Krupac in 1837. Er waren zelfstandige dorpen, die bestuurd werden door de Ottomanen maar geen bezit waren, en er waren dorpen die met de landerijen toebehoorden aan Ottomaanse eigenaren. Inwoners met eigen land betaalden hoge belastingen en anderen werden gedwongen te werken voor de Ottomaanse grondbezitters. Mensen bezaten weinig tot niets en verlieten hun dorp wanneer de levensomstandigheden te slecht werden. Ze zochten hun heil in de bergen of in leegstaande dorpen. Iga bemachtigde een erf in het dorp Krupac, maar ik kan niet met zekerheid zeggen of hij ook zelf bouwland in zijn bezit kreeg. Het

is niet bekend of hij toen al getrouwd was met Agna, en zij met hem uit Bulgarije naar Servië kwam, of dat zij afkomstig is uit de omgeving van Krupac. Er zijn vier zonen uit dit huwelijk bekend, waarvan Dimitrije, de vader van de opa's, er één is.

Krupac is omgeven door vruchtbaar land, waaronder Rakovica, dat met het gelijknamige dorp bestuurd werd door een Bula, de weduwe van de Ottomaanse eigenaar. Over de Bula doen nog steeds anekdotes en verhalen de ronde, ook bij de nakomelingen van Iga en Agna. Toen de Ottomaanse bestuurders rond 1878 uit de regio vertrokken, heeft Iga, die volgens de overlevering de (of een) minnaar van de Bula was, haar uitgeleide gedaan tot Sofia (Bulgarije). Als dank schonk zij hem een deel van Rakovica, dat in de huidige tijd nog in gebruik is bij de familie Ignjatović.

Schaapsherder met vesting Pirot

Uit het huwelijk van Dimitrije en Pena zijn drie kinderen bekend. Het eerste kind is dood geboren of jong gestorven. Dit is op te maken uit de inschrijvingen in het geboorteregister van de volgende kinderen, waar in een kolom aangetekend is hoeveel kinderen de moeder gebaard heeft. Dragutin is geboren op 22 januari 1882 en zijn broer Radisav op 20 februari 1885. Hun moeder Pena overleed op 14 september 1894 aan tuberculose, toen haar zonen respectievelijk 12 en 9 jaar oud waren.

Oost-Servië kende een traditie van trekarbeid. In de 19^e eeuw en het begin van de 20^e eeuw zochten boeren en dorpelingen om economische redenen naar werk als landarbeider en handwerksman binnen Servië en in de buurlanden Roemenië en Bulgarije. Dragutin en Radisav vertelden hoe zij na het overlijden van hun moeder als hongerige halfwezen eropuit trokken om in Bulgarije een vak te leren en te werken. Zij vonden onderdak in Vidin op de boerderij van een pottenbakker, waar zij enkele jaren verbleven. Het is niet meer te achterhalen in welk jaar zij naar huis terugkwamen, maar Dragutin vertelde graag het verhaal hoe na zijn terugkeer alle huwbare meisjes uit de omgeving toestroomden om hem te zien, waaronder Dinka waar hij later mee getrouwd is. Uit dit huwelijk zijn vier kinderen bekend: drie dochters en een zoon, de vader van Andrija. Radisav huwde Perka en bleef kinderloos. De beide broers bleven hun leven lang samen en leefden zoals toen gebruikelijk was met meerdere generaties op een erf. Hun vader Dimitrije, die op een gegeven moment blind werd, hertrouwde en kreeg nog een dochter, Dara. Vreemd genoeg komen de stiefmoeder en hun halfzusje niet voor in de verhalen van de opa's, hoewel ze een leefgemeenschap met ze vormden. De broers werden alleen

gescheiden in oorlogstijd, toen Dragutin werd gemobiliseerd voor de Balkanoorlogen. Zoals gebruikelijk werden niet alle mannen uit één gezin tegelijk de oorlog in gestuurd.

Links Dragutin

Ook voor de Grote Oorlog (WO I) werd Dragutin gemobiliseerd en toen hij gewond naar huis keerde volgde zijn broer hem op in de strijd.

Na Oorlog brak een relatief rustige tijd (zonder oorlogen) aan voor de gezinnen. Ze werkten op het land, hielden schapen en zorgden voor de kinderen en de kleinkinderen. Radivoje, de zoon van Dragutin, trouwde in 1930 met Milica, met wie hij acht kinderen kreeg. Het eerste kind, een meisje, en het zevende kind, een jongen, stierven op zeer jonge leeftijd. De overige zes kinderen was een langer leven gegund. Mijn man Andrija is het zesde kind in de rij. Hij is geboren in december 1941, enkele maanden nadat de nazi's Pirot binnen marcheerden. Zijn vader Radivoje werd wel gemobiliseerd en gestationeerd aan de grens met Bulgarije maar hij heeft niet aan de strijd deelgenomen omdat er al snel gecapituleerd werd.

De Bulgaren, bondgenoten van de Duitsers, bezetten de regio en andere delen van het Koninkrijk en er brak weer een moeilijke tijd aan. Uit die tijd is partizanenleider Tito bekend, die tegen de bezetters vocht en een belangrijke rol heeft gespeeld bij de bevrijding. Hij had daarbij echter een verborgen agenda: hij wilde een eind maken aan de monarchie in Servië en met zijn Communistische Partij de macht overnemen, wat hem ook gelukt is. Hij stichtte de SFRJ, de Socialistische Federale Republiek Joegoslavië. De beginjaren van het communisme waren niet gemakkelijk voor de bevolking. Dorpsgenoten kwamen tegenover elkaar te staan als voor- en tegenstanders van de partij. De voorstanders werden lid, kregen plaatselijk macht en deden daar hun voordeel mee. Boeren, zoals de familie van mijn man, werden als 'rijk' bestempeld en moesten vee en opbrengst afstaan aan de communisten, die daartoe zwaar bewapend bij hun dorpsgenoten op het erf verschenen. Mijn man was er als vierjarige getuige van hoe zijn dappere grootmoeder, de vrouw van Dragutin, één van de plundersaars vervloekte. Het had haar dood kunnen worden. Ook zijn vader Radivoje liep tegen de harde hand van de communisten aan, toen hij na het uiten van kritiek gearresteerd werd. Na tussenkomst van een familielid met contacten binnen het ministerie in Belgrado werd hij weer op vrije voeten gesteld.

Bij de schaapskooi. Radisav (l) en Dragutin (r)

Uit die tijd stammen de herinneringen van mijn man aan zijn opa's. Ze brachten de zomers door bij de schapen in de bergen, waar ze in de schaapskooi sliepen, en gezelschap hadden van de dorpsgenoten in de aangrenzende schaapskooien. Ze vertelden elkaar verhalen en haalden herinneringen op. Ander vertier was er niet, alleen de zorg voor de schapen, hout snijden, muziek maken en verhalen vertellen. Dragutin heeft huisraad en bestek gemaakt terwijl Radisav de filosoof was. Mijn man

leerde van Radisav over Nederland en tijdens een wervingsactie van ons land bij de bandenfabriek Tigar in Pirot, waar Andrija toen werkte, besloot hij de stap te wagen en meldde hij zich aan voor werk in Nederland, waar hij in 1965 aankwam. Zijn opa Radisav heeft dat niet meer meegemaakt. Hij overleed in 1961. Dragutin heeft zijn jongere broer enkele jaren overleefd. Hij stierf in 1968. Beiden liggen met hun echtgenotes begraven op het kerkhof in Krupac, waar ook Andrija's vader Radivoje en moeder Milica hun laatste rustplaats gevonden hebben, en inmiddels ook zijn oudere broer en schoonzus. In het verleden heeft Andrija op de begraafplaats gezocht naar het graf van zijn overgrootvader Dimitrije en zijn betovergrootvader Iga maar die niet gevonden. Dit is waarschijnlijk te verklaren omdat hij zocht naar de naam *Ignjatović* terwijl, zoals nu blijkt, Dimitrije de achternaam *Idjić*, of *Igić* droeg. De achternaam van Iga is niet bekend. Ook navraag bij oudere familieleden leverde niets op.

Zoektocht in het Archief van Pirot

In 2022 hebben mijn man en ik een paar bezoeken gebracht aan het Historisch Archief Pirot (AP), waar we hartelijk ontvangen werden en alle medewerking kregen. De medewerkers luisterden geboeid en met enige afgunst naar mijn verhalen over de archieven in Nederland en de voortgang van de digitalisering en ontsluiting van het materiaal. Zo ver is het archief van Pirot nog niet, ondanks de inspanningen. Veel materiaal, waaronder de DTB-registers, die de kerken vanaf 1878 hebben bijgehouden, verkeerde in dusdanig slechte staat dat het eerst gerestaureerd moest worden voordat het digitaal opgeslagen kon worden. In een monografie uit 1974 over het dorp Krupac vond ik een foto uit 1965 waarop de slechte staat van de Nicolaaskerk te zien is, en waaruit ik de conclusie trok dat de registers in een niet veel betere staat moesten verkeren.

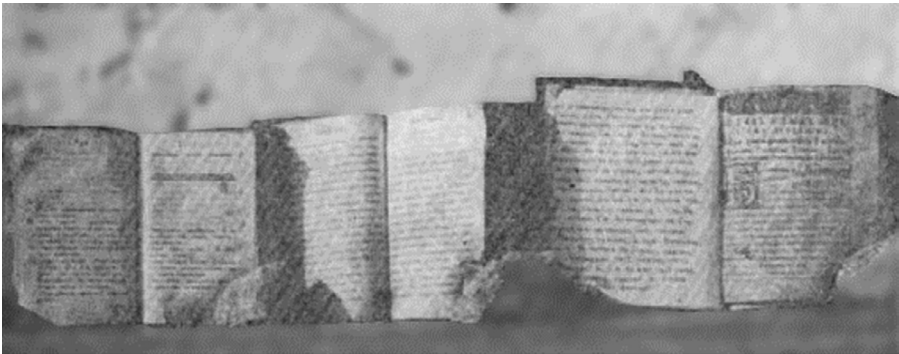

Сл. 24. Храм светог Николе (XVIII век) са новосазиданим предњим делом у 1866. години (сним. 1965).

Nicolaaskerk 1965

Restauratie en verfilming zijn inmiddels gebeurd en de volgendeslagishet ontsluiten van het materiaal. De inventarisatie van het archiefmateriaal heeft een handleiding van 449 bladzijden opgeleverd, waarin alle aanwezige fondsen en registers staan. Voor ons onderzoek richtten we ons in eerste instantie alleen op de registers van de Nicolaaskerk in Krupac. Daarvan zijn aanwezig 6 banden geboorteregisters van

1878 tot 1917 en 2 banden overlijdensregisters van 1878 tot 1914.

Boeken in de St. Nicolaaskerk in Krupac. De boeken diende ook als aantekeningen voor onderwijzers en leerlingen van de basischool in Krupac. Dit is te zien aan de ingenaaide bladen.

Helaas kunnen de registers niet in een netwerk geraadpleegd worden en we moesten op de computer in het archief de microfilms doorploegen, met behulp van de originele boekwerken. Het op sommige plaatsen moeilijk leesbare Cyrillische handschrift werkte enigszins vertragend, maar met de hulp van de archiefmedewerkers kwamen we er wel uit. Hoewel we niet alles van ons wensenlijstje hebben gevonden, zijn er toch enkele bijzonderheden boven water gekomen.

Op de grafsteen van Dragutin staat dat hij in 1881 geboren is en de achternaam Cvetković droeg. Dragutin was er zelf van overtuigd dat zijn geboortjaar 1881 was, maar in het geboorteregister staat 22 januari 1882 als geboortedatum.

CVETKOVIĆ DRAGUTIN *1881 †1968. Echtgenote DINKA * 1885 † 1976. Gedenksteen opgericht door zoon RADIVOJE en schoondochter MILICA

Als vader staat genoteerd: Dimitrije Idjić Moetavdzija, waarbij Idjić het patroniem is (zoon van Iga) en Moetavdzija de beroepsnaam in het plaatselijke dialect (verwerker van geitenhaar). Als moeder wordt Pena genoemd, beiden woonachtig in Krupac. In het geboorteregister staat onder 'Opmerking' dat Dragutin op 4 maart 1968 is overleden.

RADISAV IGNJATOVIĆ oud 76 jaar † 1961 en echtgenote PERKA oud 76 jaar † 1957. Gedenksteen opgericht door RADIVOJE en MILKA

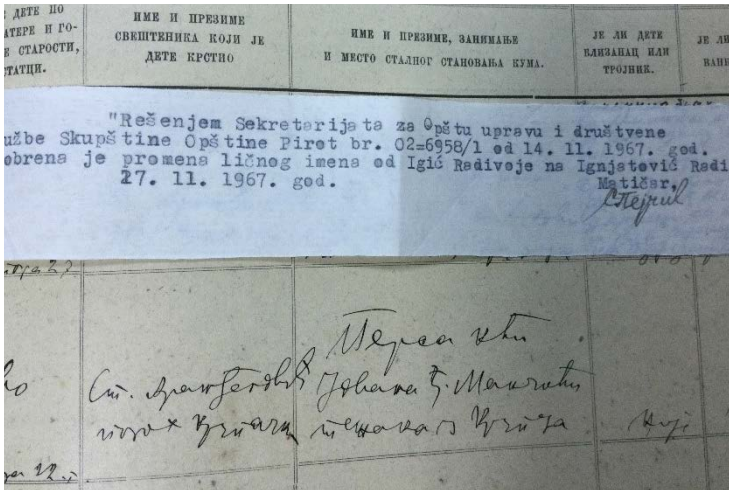
Waar komt de naam Cvetković op de grafsteen vandaan? We kunnen het niet meer navragen aan mijn schoonvader die de steen heeft laten maken. Dat Dragutin de naam Cvetković gebruikte blijkt ook uit de aantekening achterop een foto (afbeelding 2) waarop hij zich in uniform heeft laten fotograferen, waarschijnlijk tijdens zijn diensttijd of voorafgaand aan zijn vertrek naar het front.

Radisav is in het geboorteregister ingeschreven als 'Radoslav', geboren op 20 februari 1885. Vader: Dimitrije Idjić, zonder vermelding van beroep. Moeder: Pena. Onder 'Opmerking' staat dat Radisav op 10 januari 1961 is overleden. Op zijn grafsteen heeft mijn schoonvader de familienaam 'Ignjatović' laten zetten.

In het overlijdensregister staat dat Pena op 14 september 1894 op 40-jarige leeftijd is overleden aan tbc, en dat zij was geboren in Berilovac (een dorp in de buurt van Krupac). Er wordt geen familienaam vermeld, alleen dat zij de echtgenote was van Dimitrije Ignjatović. Deze familienaam wijkt af van de naam die bij de geboorteaangiftes van hun zonen geregistreerd is.

In het geboorteregister staat vermeld dat op 18 september 1911 Radivoje geboren is, zoon van vader Dragutin D. Igić (28 jaar) en moeder Dinka (27 jaar). De 'D.' staat voor 'Dimitrije', de vader van Dragutin. Onder 'Opmerking' staat het huwelijk van Radivoje met Milica Madić vermeld, dat op 2-2-1930 gesloten is. Verder de beëindiging van het huwelijk door de dood van Milica. Zij is in februari 1976 overleden, maar de aantekening dateert van november 1983, omdat Radivoje in die maand hertrouwde. Er zijn losse velletjes ingeplakt, één met de vermelding in 1967 van de naamswijziging 'Igić Radivoje' in 'Ignjatović Radivoje'. Deze wijziging dateert van enkele jaren na het oprichten van de grafsteen van Radisav, waar de naam 'Ignjatović' in gebeiteld is.

Geboorteregister 1911.
 "Bij besluit van het Secretariaat voor Algemeen bestuur en gemeenschappelijke diensten van de gemeente PIROT nr. 02=6958/1 van 14-11-1967 is goedgekeurd de wijziging van de persoonsnaam van Igić Radivoje in Ignjatović Radivoje. 27-11-1967.
 Ambtenaar, S. Pejić

Een tweede losse velletje bevat de vermelding van het tweede huwelijk van Radivoje op 10 november 1983 met Ljubica Paunović en het derde blaadje vermeldt het einde van dat huwelijk door de dood van Radivoje op 8 januari 1985.

De vermeldingen in de registers onder 'Opmerking' verwijzen netjes naar de vindplaats in de huwelijks- en overlijdensregisters, en die moeten dus ook makkelijk terug te vinden zijn. Helaas moet dat tot een volgende keer wachten, evenals een wandeling over het kerkhof om de grafstenen van Iga en Dimitrije te zoeken.

Korte geschiedenis van het archiefwezen in Servië en van het Historisch Archief Pirot

Als je kijkt naar de tijdlijn in het begin van dit artikel dan kun je begrijpen voor welke uitdagingen de archivariissen zich geplaatst zagen bij het verzamelen en verwerken van het archiefmateriaal.

Al in 1847, dus nog tijdens het Ottomaanse regime, hebben Servische organisaties het idee geopperd om een instituut in het leven te roepen dat zich exclusief bezig zou houden met het verzamelen en bewaren van documenten van officiële instanties, maar pas in 1898 is de Wet op het RijksArchief van het Koninkrijk Servië aangenomen, dat in 1900 daadwerkelijk aan het werk ging. In de tussentijd, in 1878 toen de Ottomaanse bestuurders zich uit het land terug trokken, was er een verplichte administratie ingevoerd, waarbij werd afgesproken dat de kerken de burgerlijke administraties zouden bijhouden en dat de overheid de overige zaken zou administreren, zoals onder meer rechtspraak, belastingen, militaire zaken, onderwijs. Tot die tijd was er geen burgerlijke administratie in het Servisch gevoerd en de aanwezige administratie is in 1878 meegenomen door de Ottomanen. Er zijn uit die periode geen documenten bewaard gebleven, met uitzondering van enkele kerkelijke documenten met betrekking tot de communicatie tussen kerken en hooggeplaatste kooplieden. Van materiaal in de Turkse taal zijn fragmentarisch alleen eigendomsaktes teruggevonden. De officiële burgerlijke registratie is dus vanaf nul opgebouwd. In de beginperiode van het Rijksarchief is er tijdens de Balkanoorlogen (1912-1913) veel materiaal beschadigd, evenals de gebouwen waarin het was opgeslagen. Het Archief zag zich geplaatst voor de moeilijke opgave de restanten te inventariseren en de schade op te nemen.

De collectie van het RijksArchief is gedurende de beide wereldoorlogen verplaatst, maar er kon niet voorkomen worden dat een deel beschadigd is en zelfs verloren gegaan is in het oorlogsgeweld. In WO II hebben de nazi's een deel van het materiaal geconfisqueerd, waarvan maar een gedeelte is teruggevonden.

Na meerdere naamswijzigingen kreeg het RijksArchief in 1969 zijn huidige naam: Archief van Servië, met Belgrado als standplaats. De collectie is opgedeeld in de 'oude' periode (tot 1918) en de 'nieuwe' periode (vanaf WO II). Documenten uit de tussenliggende periode, en de documenten die tot 2006 opgesteld zijn door overheidsorganisaties, worden bewaard in het Archief van Joegoslavië, dat zich eveneens in Belgrado bevindt. In 1951 heeft het Archief van Servië bij wet de functie van centraal archief gekregen en is een aanvang gemaakt met de oprichting van regionale archieven. In de huidige tijd bestaat het Archief van Servië uit een omvangrijk netwerk van archieven dat het hele land beslaat. Ondanks de zware beschadigingen gedurende WO II beheert het Archief nog altijd een hoeveelheid informatie die teruggaat tot de vroege middeleeuwen.

Voorbeeld op de website van het Archief Pirot van een register zoals aangetroffen oorbeeld op de website van het Archief Pirot van een register zoals aangetroffen oorbeeld op de website van het Archief Pirot van een register zoals aangetroffen

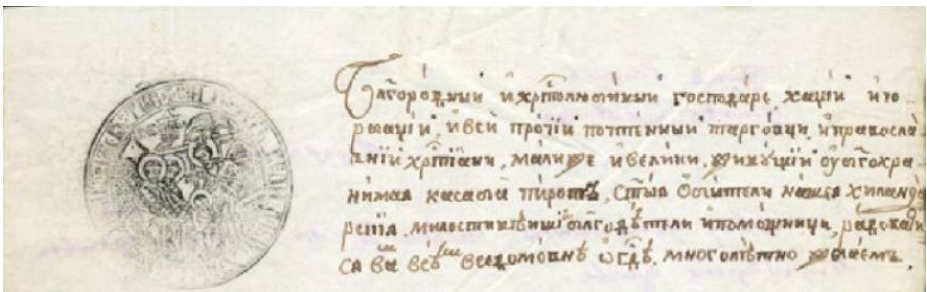
In 1956 is het Archief Pirot (AP) opgericht en in 1960 was het grootste deel van het waardevolle archiefmateriaal overgenomen van kerken en instanties. In dat jaar verloor het AP de zelfstandige status en werd het onderdeel van het Historische Archief van Niš. Het werknemersbestand werd gereduceerd tot één persoon, die meer dienst deed als magazijnbediende dan als archivaris. Deze toestand duurde tot 1989, toen het AP tijdens een reorganisatie werd samengevoegd met het Museum van Pirot.

Hoewel het personeelsbestand werd uitgebreid, ontbrak het aan mensen en ruimte om de primaire archieftaken goed te kunnen uitvoeren. Pas in 1993 werd het huidige AP officieel geformeerd en begon de opleving en het inhalen van de verloren tijd. De relatie met het Archief van Servië eindigde op 1 januari 2003 toen het Ministerie van Cultuur de financiering van het AP beëindigde. Dit was voor de lokale overheid het moment om zich meer in de archieffunctie te verdiepen en het als prioriteit aan te wijzen. Met steun van het Ministerie van Cultuur en van Europa konden het AP en de stad Pirot een modern archiefgebouw neerzetten, dat op 14 augustus 2005 betrokken werd en dat nog steeds de standplaats van het AP is. Gezien de moeizame ontwikkeling van het AP vind ik het een grote prestatie hoever ze gekomen zijn met de inventarisatie en restauratie van het materiaal. Ook gezien het feit dat ze voor de restauratie afhankelijk zijn van het Archief van Servië in Belgrado, waar de restauratiewerkzaamheden plaats vinden.

Het AP bezit een bibliotheek van 5.000 werken op het gebied van archivering en geschiedschrijving. In een aparte afdeling zijn de werken over Pirot ondergebracht.

Veel boeken zijn in samenwerking met de bibliotheek van Pirot

gedigitaliseerd en op internet te raadplegen. Eén van de digitaal beschikbare monografieën is 'Spiegel van het verleden; Pirot en omgeving in de documenten van het Historisch Archief in Pirot', dat in 2019 is uitgegeven, en waarin een hoofdstuk is gewijd aan het oudste stuk van het AP. Het betreft de brief van het Servische klooster Hilandar op de heilige berg Athos in Griekenland, in 1842 geschreven aan de inwoners van Pirot. Het onderwerp is een stuk grond dat door Pirot aan het klooster is geschonken en later weer is teruggenomen om de school uit te breiden. Het klooster kreeg een ander stuk grond als compensatie en was niet tevreden met de plek daarvan. Het is niet bekend hoe deze kwestie is afgelopen. De brief is opgeborgen in een archief in een bijgebouw van de kerk. De Bulgaarse bezetters, die in 1941 dat

Brief van het klooster Hilandar

gebouw voor andere doeleinden wilden gebruiken, hebben het archief in de kelder gegooid. Gojko Rančić, de schrijver van het hoofdstuk in genoemd boek, was in 1943 werkzaam bij het secretariaat van de stadhouder en vond bij toeval de Hilandarse brief toen hij in de kelder op zoek was naar schrijfpapier. Hij nam de brief mee naar huis, heeft hem getranscribeerd en de bijzonderheden uitgezocht. Twee en vijftig jaar heeft hij het document bewaard tot hij in de winter van 1995, inmiddels gepensioneerd onderwijzer, de brief en zijn transcriptie ervan heeft geschonken aan het AP.

In de digitale bibliotheek ontdekte ik ook een uitgave uit 1920 over trekarbeiders, en in het bijzonder uit de omgeving van Pirot. Daarin vond ik de antwoorden op de vragen die ik had over de tocht van de opa's van mijn man, die als jonge trekarbeiders naar Bulgarije vertrokken om een vak te leren en te werken. Ik wacht met ongeduld op verdere digitalisering, met name van de DTB-registers en de overige fondsen van het Archief Pirot, want daar ligt nog heel veel interessants in verborgen.

Joke Ignjatovic

GensData Pro is het stamboomprogramma van de Nederlandse Genealogische Vereniging. Perfecte registratie en uitmuntende uitvoer van uw stamboom en familiegeschiedenis. Alle informatie vindt u op

<https://www.gensdatapro.nl/ngvgdp/>

Download demoversie op <https://www.gensdatapro.nl/ngvgdp/demo-versie/>

Bestellen volledige versie: <https://ngvledenservice.nl/webshop/>

Aan dit nummer werkten mee

Joke Ignjatovic, Klaas Kruk, Ben Leek, Emmy Miltenburg, Bart Vrouwe en Dick Waalboer.

In het volgend nummer:

Hiervoor heeft de redactie nog geen kopij binnen gekregen. Alle kansen dus aan u om een bijdrage te leveren aan het volgende nummer (kopijdatum 1 september)

P.S.

Zoals u allen weet, is het doel van ons kwartaalblad tweeledig: zowel het bestuur als de leden hebben er voordeel bij.

Het kwartaalblad is bedoeld om informatie te geven vanuit het bestuur over alle lopende zaken. Daarnaast is er ook ruimte voor leuke, informatieve artikelen voor, maar vooral ook door de leden.

Dus voel u vrij om iets aan te leveren.

*Ben Leek
hoofdredacteur*

Mutaties in het ledenbestand

Mutaties in het ledenbestand van 6 maart t/m 8 juni 2024

We verwelkomen als nieuw lid:
Mevrouw I.G.M. van den Berg-Witsmeer

Na deze mutatie telt onze afdeling 151 leden.

Joke Ignjatovic

**De afdeling Noord-Holland Noord kan niet zonder
vrijwilligers.**

**Die zijn er , maar we komen er een paar tekort.
Komt u ook**

een handje helpen?

GENEALOGIE

Het leven zit vol verhalen

KLIK HIER

INLOGGEN VOOR NGV LEDEN

Snelkoppelingen

GENS NOSTRA

AFDELINGEN

NIEUWS

GENSDATAPRO

COLLECTIES

WEBSHOP

GENSDATAPRO

COLLECTIES

WEBSHOP

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING

Genealogie is geen alledaags woord
Het is het ontdekken van je familiegeschiedenis
Dit is meer dan het maken van een stamboom
Het leven zit namelijk vol verhalen
Hieraan is veel plezier te beleven

WORD LID

<https://www.ngv.nl/>

Koggenland

verschijnt in 2024 in de maanden maart, juni, september en december. De sluitingsdatum voor het volgende reguliere nummer is 1 september 2024

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de door derden ondertekende artikelen.

Uw reacties op 'Vragen' en andere publicaties plaatsen wij graag in 'Koggenland' zodat ook anderen dan de direct betrokkene van uw reacties kunnen profiteren.

© Voor het overnemen van artikelen of delen daarvan is toestemming vereist van de redactie en de auteur.

Voorouderspreekuur

elke 2e vrijdag van de maanden
januari, maart, mei, september en november
van 14:00 tot 16:00 uur
Westfries Archief, Blauwe Berg 5c, 1625 NT Hoorn

Richtlijnen voor auteurs

De kopij dient digitaal aangeleverd te worden in Word, zonder gebruik van enige opmaak bij voorkeur via e-mailadres:

redactie-nhn@ngv.nl

Afbeeldingen dienen apart te worden aangeleverd. Dit kan in de vorm van scherpe foto's of digitaal per e-mail. Digitale afbeeldingen dienen van goede kwaliteit te zijn: ten minste 300 dpi op het gewenste formaat. U kunt altijd op assistentie van de redactie rekenen.

De bibliotheek van onze afdeling

Onze bibliotheek is te vinden in het Westfries Archief. De bibliotheek is geopend op tijdens bijeenkomsten en het Voorouderspreekuur van de afdeling. U kunt dan ook voor het lenen van materiaal terecht.

Bestuur en functieverdeling

Voorzitter

vacature

Secretaris

Joke Ignjatovic, Klagerstuin 150, 1689 JX Zwaag

06 51 34 81 89

e-mail: secretaris-nhn@ngv.nl

Penningmeester

Henk Flierman, Kloosterpoort 1, 1613 EV Grootebroek

0228 - 51 31 05

e-mail: penningmeester-nhn@ngv.nl

Algemeen bestuurslid, werkgroep bibliotheek, opvang nieuwe leden

vacature

Algemeen bestuurslid, Communicatie/ PR

vacature

Algemeen bestuurslid, organisatie lezingen

Emmy Miltenburg, Kaapstander 238, 1371 NV Medemblik

06 17 08 83 15

e-mail: evenementen-nhn@ngv.nl

Algemeen bestuurslid, hoofdredacteur

Ben H.T.J. Leek, Koperslager 41, 1625 AK Hoorn

0229 - 23 29 35

e-mail: redactie-nhn@ngv.nl

Algemeen bestuurslid

Marlous Besseling, Prinsengracht 5, 1601 CT Enkhuizen

06 20 56 21 98

e-mail: marlousbesseling@hotmail.com

Algemeen bestuurslid

Dick Waalboer, Oosterstraat 56, 1654 JM Benningbroek

06 83 07 17 26

e-mail: voorzitter-nhn@ngv.nl

Webmasters

Dick Waalboer/Joke Ignjatovic

Redactie Koggenland

Ben H.T.J. Leek, Koperslager 41, 1625 AK Hoorn

0229 - 23 29 35

e-mail: redactie-nhn@ngv.nl

Dick Waalboer, Oosterstraat 56, 1654 JM Benningbroek

0229 - 59 17 46

e-mail: voorzitter-nhn@ngv.nl

Verenigingsgebouw

Westfries Archief, Blauwe Berg 5c, 1625 NT Hoorn

0229 - 28 25 00

<https://www.westfriesarchief.nl/>

ontdek
jouw
verhaal